

EUROPAS MILJØ

TILSTAND OG FREMTIDSUDSIGTER 2010
SYNTESERAPPORT

Omslag: EEA/Rosendahls-Schultz Grafisk
Layout: EEA

Juridisk meddelelse

Indholdet af denne publikation afspejler ikke nødvendigvis Europa-Kommissionens eller andre EU-institutioners officielle holdning. Hverken Det Europæiske Miljøagentur (EEA) eller nogen anden person eller virksomhed, der handler på vegne af agenturet, er ansvarlig for brugen af oplysningerne i denne rapport.

Oplysninger om ophavsret

© EEA, København, 2010
Gengivelse tilladt med kildeangivelse, medmindre andet er angivet.

Henvisning

EEA, 2010. *Europas miljø – Tilstand og fremtidsudsigter 2010: Synteserapport.*
Det Europæiske Miljøagentur, København.

Oplysninger om Den Europæiske Union fås på internettet via europaserveren (www.europa.eu).

Luxembourg: Den Europæiske Unions Publikationskontor, 2010.

ISBN 978-92-9213-139-5
doi:10.2800/5379

Miljørigtig produktion

Dette dokument er trykt i overensstemmelse med de højeste miljøstandarder.

Trykt af Rosendahls-Schultz Grafisk

- Miljøcertificering: ISO 14001
- IQNet – Det internationale certificeringsnetværk DS/EN ISO 14001:2004
- Kvalitetsnetværk: ISO 9001: 2000
- EMAS-registrering, licensnr. DK – 000235
- Svanemærket, licensnr. 541 176

Papir

RePrint – 90 gsm.
Invercote Creato Matt – 350 gsm.

Printed in Denmark

Det Europæiske Miljøagentur
Kongens Nytorv 6
1050 København K
Danmark
Tlf.: +45 33 36 71 00
Faks: +45 33 36 71 99

Indholdsfortegnelse

Centrale budskaber	9
1 Miljøets tilstand i Europa	13
• Europa er dybt afhængigt af naturkapital og økosystemer inden for egne grænser såvel som i resten af verden	13
• Adgang til pålidelig, ajourført information om miljøet danner grundlag for handling	13
• En gennemgang af miljøtilstanden i Europa afslører betydelige fremskridt, men der er stadig udfordringer	15
• Forbindelser mellem miljøbelastninger peger i retning af systemiske miljørisici	17
• Stigende grad af kompleksitet	22
2 Klimaforandringer	25
• Klimaforandringerne kan få katastrofale følger, hvis de ikke kontrolleres	25
• Europas ambition er at begrænse stigningen i den globale gennemsnitstemperatur til under 2 °C	27
• EU har reduceret sine drivhusgasemissioner og vil opfylde sin forpligtelse i henhold til Kyotoprotokollen	28
• Et nærmere kig på centrale sektorrelaterede drivhusgasemissioner afslører blandede tendenser	31
• Der ses fremad mod 2020 og videre: EU gør visse fremskridt	35
• Klimaforandringernes virkninger og afledte sårbarheder er forskellige i de enkelte regioner, sektorer og lokalsamfund	38
• Fremskrivningen af klimaforandringerne viser stor indvirkning på økosystemer, vandressourcer og menneskers sundhed	40
• Der er akut behov for målrettet tilpasning i Europa, hvis der skal opbygges modstandsdygtighed over for klimavirkningerne	42
• Reaktionen på klimaforandringerne berører også andre miljøudfordringer	44

3	Natur og biodiversitet.....	47
	• Tab af biodiversitet forringer naturkapitalen og økosystemtjenesterne	47
	• Europas ambition er at bremse tabet af biodiversitet og opretholde økosystemtjenesterne.....	49
	• Biodiversiteten er stadig i nedgang	50
	• Arealomlægning forårsager tab af biodiversitet og nedbrydning af jordbundsfunktions	53
	• Skovene overudnyttes, og andelen af gammel skovbevoksning er kritisk lav	55
	• Landbrugsarealerne skrumper, mens forvaltningen intensiveres, og artsrige græslande er på tilbagetog	58
	• Land- og ferskvandsøkosystemer er stadig under pres trods mindre forureningsbelastning.....	60
	• Havmiljøet er kraftigt påvirket af forurening og overfiskning.....	64
	• Vedligeholdelse af biodiversiteten, også på globalt plan, er afgørende for mennesker.....	66
4	Naturressourcer og affald	69
	• Den samlede miljøvirkning af anvendelsen af Europas ressourcer vokser fortsat	69
	• Europas ambition er at afkoble økonomisk vækst fra miljøbelastningen.....	70
	• Affaldshåndteringen bevæger sig fortsat væk fra bortskaffelse og over til genanvendelse og forebyggelse	71
	• Livscyklustankegangen inden for affaldshåndtering bidrager til at reducere miljøvirkningerne og ressourceanvendelsen	75
	• En reduktion af ressourceanvendelsen i Europa mindsker også miljøvirkningerne globalt.....	80
	• Kontrolleret vandforbrug er afgørende for anvendelsen af vandressourcerne inden for de naturlige grænser	81
	• Forbrugsmønstrene er nøglekatalysatorer for ressourceanvendelse og affaldsproduktion	85
	• Handel befordrer europæisk ressourceimport og flytter nogle af miljøvirkningerne udenlands.....	87
	• Naturressourceforvaltning er forbundet med andre miljøspørgsmål og samfundsøkonomiske problemer.....	89

5 Miljø, sundhed og livskvalitet..... 91

- Miljø, sundhed, forventet levetid og sociale uligheder hænger sammen..... 91
- Europas ambition er at sikre et miljø, der ikke giver anledning til skadelige virkninger for helbredet 93
- Luftkvaliteten er blevet bedre med hensyn til visse forureningsstoffer, men der henstår væsentlige sundhedstrusler 96
- Vejtrafik er en almindelig kilde til flere sundhedsvirkninger, særligt i byområder 99
- Bedre spildevandsbehandling har ført til bedre vandkvalitet, men supplerende tiltag kan blive nødvendige fremover 101
- Pesticider i miljøet: risiko for utilsigtede virkninger for dyreliv og mennesker 104
- Ny kemilovgivning hjælper måske, men kemikaliernes kombinerede virkning er fortsat et problem 105
- Klimaforandring og sundhed er en udfordring i vækst for Europa 107
- Naturmiljøer giver flere fordele for sundhed og velbefindende, særligt i byområder 108
- Det er nødvendigt med et bredere perspektiv for at afdække forbindelserne mellem økosystemer og sundhed og tage fat på de nye udfordringer 110

6 Forbindelser mellem miljøudfordringer 113

- Forbindelserne mellem diverse miljøudfordringer peger i retning af øget kompleksitet..... 113
- Mønstrene for arealanvendelse afspejler afvejningerne af, hvordan vi bruger naturkapitalen og økosystemtjenesterne 117
- Jord er en afgørende ressource, som nedbrydes af mange belastninger 121
- Bæredygtig vandforvaltning kræver, at man finder balancen mellem forskellige anvendelser..... 121
- At begrænse vores globale fodaftryk (eller ej) 125
- Hvordan og hvor vi anvender naturkapital og økosystemtjenester 127

7	Miljøudfordringer i en global sammenhæng.....	129
•	Miljøudfordringerne i Europa og i resten af verden er tæt forbundet	129
•	Forbindelserne mellem de forskellige miljøudfordringer er særligt tydelige i Europas direkte nabolag	134
•	Miljøudfordringer er tæt forbundet med globale forandringskatalysatorer	136
•	Miljøudfordringerne kan forøge risiciene for fødevarer-, energi- og vandforsyningsikkerheden i global målestok	142
•	Globale udviklingstendenser kan øge Europas sårbarhed over for systemiske risici.....	145
8	Fremtidens miljøprioriteringer: nogle overvejelser.....	151
•	Hidtil udsete forandringer, indbyrdes forbundne risici og øget sårbarhed udløser nye udfordringer.....	151
•	Gennemførelse og styrkelse af miljøbeskyttelsen giver mange forskellige fordele.....	154
•	Målrettet forvaltning af naturkapital og økosystemtjenester øger den sociale og økonomiske modstandsdygtighed	158
•	En mere integreret indsats på tværs af politikområder kan hjælpe med at gøre økonomien grønnere.....	162
•	Stimulering af en grundlæggende omlægning til en grønnere økonomi i Europa	165
	Liste over forkortelser.....	170
	Slutnoter	172
	Litteraturliste.....	182

TH-31-10-694-DA-C
doi:10.2800/5379

**SOER
2010**

Det Europæiske Miljøagentur
Kongens Nytorv 6
1050 København K
Danmark

Tlf.: +45 33 36 71 00
Fax: +45 33 36 71 99

Websted: eea.europa.eu
Henvendelser: eea.europa.eu/enquiries

Publications Office

ISBN 978-92-9213-139-5

9 789292 131395